

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1915 kl. 12 m.

Utlåtande, angående regleringen av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till lantförsvarsdepartementet. (1:a avd.)

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 14 januari 1915 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t, under åberopande av det propositionen bilagda statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för samma dag, under fjärde huvudtiteln i punkt 1 föreslagit riksdagen

dels att höja det till departementschefens förfogande ställda anslaget till amanuenser, vikariatsersättningar, renskrivning m. m. vid kansliexpeditionen från 20,500 kronor med 9,700 kronor till 30,200 kronor;

dels ock att, vid bifall härtill, öka anslaget till departementet, nu 61,450 kronor, med 9,700 kronor till 71,150 kronor.

Departementschefens anförande i ämnet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 3—6.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle från ifrågavarande anslag bestridas vissa utgifter för amanuenser, vikariatsersättningar, extra vaktmästarbiträde, renskrivning m. m., vartill medel under de senaste åren med riksdagens medgivande utgått från fjärde huvudtiteln's allmänna besparingar; och föranledes härav en anslagshöjning av 4,500 kronor.

*) Hänvisar till punkt i statsverkspropositionen.

Departementet.
[1.]^{*}

Utskottets
yttrande.

I övrigt är anslagshöjningen beräknad för ökade renskrivningskostnader 2,000 kronor, arvodesfyllnad åt en extra vaktmästare 200 kronor samt arvode åt en amanuens, som uppehåller kanslisekreterartjänst, medan tjänstens ordinarie innehavare är förordnad att vara extra föredragande, 3,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra häremot, hemställer,

att riksdagen må

a) höja det till departementschefens förfogande ställda anslaget till amanuenser, vikariatsersättningar, renskrivning m. m. vid kansliexpeditionen från 20,500 kronor med 9,700 kronor till 30,200 kronor;

b) vid bifall härtill, öka anslaget till departementet, nu 61,450 kronor, med 9,700 kronor till 71,150 kronor.

Extra föredragande inom departementet.

[2.]

2:o) Uti punkt 2 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till avlönande av en extra föredragande och en amanuens i lantförsvarsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 10,000 kronor.

Departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet beträffande detta anslag återfinnes å sid. 6 och 7 av statsrådsprotokollet.

Under erinran att för motsvarande utgifter under år 1915 ett belopp lika med det nu begärda med riksdagens medgivande utgår från fjärde huvudtiteln allmänna besparingar, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *avlönande av en extra föredragande och en amanuens i lantförsvarsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli* på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 10,000 kronor.

Provisorisk lönereglering för departementet.

[3.]

3:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 3 därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *provisorisk lönereglering* för befattningshavare i lantförsvarsdepartementet, i enlighet med av chefen för justitiedepartementet under andra huvudtiteln förordade grunder och villkor, å extra stat för år 1916 anvisa ett förslagsanslag av 8,120 kronor, därav högst 175 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

4:o) Kungl. Maj:t har under punkt 4 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att öka förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för departementet med dess kommandoexpedition, nu 13,054 kronor, med 83 kronor till 13,137 kronor.

Skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för departementet med dess kommandoexpedition.

[4.]

Då Kungl. Maj:t rörande detta anslag icke föreslagit annan ändring än som erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i riksstaten för år 1916 uppföra förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för departementet med dess kommandoexpedition med oförändrat belopp av 13,054 kronor; dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

Arméförvaltningen.

5:o) I en av herr *E. A. Nilson* i Örebro inom andra kammaren väckt motion (nr 4) har föreslagits, att riksdagen måtte medgiva de ändringar arméförvaltningen i en uti ovanberörda stadsrådsprotokoll omfördäld skrivelse till Kungl. Maj:t föreslagit i ämbetsverkets stat samt för sådant ändamål öka

Motion ang. vissa ändringar i arméförvaltningens stat.

dels anslaget till arméförvaltningen, nu 275,490 kronor, med 22,860 kronor till 298,350 kronor,

dels ock anslaget till ålderstillägg med 2,000 kronor.

I berörda skrivelse hade arméförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att på ämbetsverkets stat uppföra

dels ytterligare tre kvinnliga biträden i tredje lönegraden med en sammanlagd begynnelseavlönning av 6,000 kronor,

dels ytterligare åtta kvinnliga biträden i andra lönegraden med en sammanlagd begynnelseavlönning av 12,800 kronor, men i stället minska antalet biträden i första lönegraden från elva till tio och sålunda den för dem avsedda begynnelseavlönningen med 1,200 kronor,

dels öka anslagstiteln till vikariatsersättning, tillfällig renskrivningskostnad, arvoden åt extra ordinarie tjänstemän och tillfälligt biträde med 5,260 kronor, men minska samma titel med 3,000 kronor, som i stället uppföres under särskild rubrik, och således öka denna titel med 2,260 kronor från 37,125 kronor till 39,385 kronor,

dels ock under rubrik »till merkantilt eller tekniskt utbildad konsulent» upptaga å staten ett belopp av 3,000 kronor.

Beträffande de skäl motionären anført till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till motionen.

I ovanberörda statsrådsprotokoll har departementschefen beträffande arméförvaltningens ifrågavarande framställning anfört följande:

»Att en ökning av arméförvaltningens ordinarie personal måste äga rum inom en nära framtid, finner jag till fullo ådagalagt genom den av ämbetsverket i ärendet förebragta utredningen. Med hänsyn till angelägenheten av att under rådande statsfinansiella förhållanden i möjligaste mån begränsa utgifterna å riksstaten för 1916, anser jag mig emellertid icke nu kunna tillstyrka bifall till arméförvaltningens framställning, utan torde med inrättandet av de föreslagna nya beställningarna böra anstå till ett kommande år. I den mån förstärkning av arbetskrafterna under tiden finnes oundgängligen erforderlig, torde, såsom hittills i vissa fall måst ske, särskilt under de senaste månaderna med deras forcerade arbete, härför nödiga medel kunna av Kungl. Maj:t förskjutas för att framdeles anmälas till ersättande.»

Utskottets
yttrande.

Utskottet delar visserligen motionärens uppfattning, att utgifter för avlöning av befattningar, som prövas vara oundgängligen erforderliga under normala förhållanden, böra täckas genom anslag på det års stat, under vilket avlöning för befattningarna kommer att utbetalas, men anser sig dock icke böra nu i anledning av en enskild motion föreslå ändring i arméförvaltningens stat.

Utskottet hemställer alltså,

att ifrågavarande motion icke må av riksdagen bifallas.

Generalitetet, staberna m. m.

Generalitets-
staten.

[5.]

6:o) Kungl. Maj:t har i punkt 5 av fjärde huvudtiteln föreslagit riksdagen att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till ny stat för generalitetsstaten, öka anslaget till generalitetsstaten, nu 171,150 kronor, med 22,870 kronor till 194,020 kronor.

Beträffande den i ärendet lämnade utredningen får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 9—12.

Utskottets
yttrande.

Sedan inom lantförsvarsdepartementet verkstälts erforderlig omarbetning av de vid 1914 års härordningsproposition fogade planerna för övergången till den nya härordningen, har Kungl. Maj:t genom beslut den 13 november 1914 förordnat, att de sålunda omarbetade övergångsplanerna skola lända till efterrättelse, i den mån särskilda förhållanden icke påkalla avvikelser därför.

Enligt den fastställda övergångsplanen för generalitetsstaten skola för år 1916 tillkomma en för kavalleriinspektören avsedd överstebeställning, 2 fältläkarbeställningar, arvoden åt kavalleriinspektören, kommandanten i Boden och militärbefälhavaren på Gottland samt arvoden åt 4 såsom brigadchefer förordnade regementschefer vid infanteriet. De förändringar i staten för generalitetet, som härav betingas, hava blivit införda i det av Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget till ny stat, vars slutsumma i anledning härav ökats med 22,870 kronor.

I sin skrivelse den 14 september 1914 angående ordnandet av rikets försvarsväsende anförde riksdagen, att den vid övervägande av frågan om officerarnas egna tjänstehästar kommit till den uppfattningen, att det skulle vara för såväl staten som officerarna fördelaktigt, om kronan i större utsträckning än för närvarande vore fallet övertog remonterings- och underhållsskyldigheten. Riksdagen hade alltså intet att erinra däremot, att, som Kungl. Maj:t föreslagit, infanteriets regementskvartermästare och regementsadjutanter gjordes beridna å kronan tillhöriga stamhästar. Därför ansåge riksdagen, att såväl infanteriets som artilleriets och fortifikationens regementsofficerare, med undantag av regements- och kårchefer, för vilka hästgottgörelse fortfarande syntes böra beräknas, borde göras beridna genom kronans försorg. Vad anginge generalitetets officerare ävensom kavalleriets regements- och kårchefer borde desamma fortfarande äga skyldighet att mot gottgörelse göra sig beridna å egna tjänstehästar. Samma förhållande borde ock äga rum i fråga om trängens överste och kårchefer, cheferna för vissa skolor, chefen för remonteringsstyrelsen m. fl. Beträffande det sätt, varpå övriga kavalleriofficerare samt officerarna vid generalstaben m. fl. staber borde för framtiden göras beridna, funne riksdagen tillräcklig utredning för frågans slutgiltiga lösning icke för det dåvarande föreligga. Riksdagen ansåge sig därför böra hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning, i vad mån och enligt vilka grunder bemälda officerare måtte kunna göras beridna, förutom på en egen tjänstehäst, på kronan tillhöriga stamhästar, ävensom om framläggande av de förslag, som kunde av nämnda utredning föranledas.

Då den utredning, som i anledning härav påbörjats, ännu icke blivit slutförd, har, i avvaktan på resultatet av densamma, å generalitetsstaten för år 1916, likasom ock å övriga vederbörande stater, beräknats gottgörelse för tjänstehästar enligt hittills tillämpade grunder. Skulle emellertid ifrågavarande utredning hinna verkställas så tidigt, att förslag i ämnet kan framläggas för innevarande års riksdag, torde det — yttrar departementschefen — ankomma på Kungl.

Maj:t att beträffande officerarnas förseende med hästar från och med år 1916 meddela de föreskrifter, vartill ett blivande riksdagsbeslut kan giva anledning.

Då utskottet icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i denna punkt föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 14 januari 1915 fogade förslag till ny stat för generalitetsstaten, öka anslaget till generalitetsstaten, nu 171,150 kronor, med 22,870 kronor till 194,020 kronor.

Generalstabens fast anställda personal.

[6.]

7:o) Under punkt 6 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till ny stat för generalstabens fast anställda personal, öka anslaget till generalstabens fast anställda personal, nu 341,385 kronor, med 9,155 kronor till 350,540 kronor.

Departementschefens yttrande beträffande denna framställning återfinnes å sid. 12 och 13 av åberopade statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

De föreslagna ändringarna i den ifrågavarande staten stå i överensstämmelse med de av Kungl. Maj:t fastställda planerna för övergången till den nya härordningen och hava ej föranlett någon erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 14 januari 1915 fogade förslag till ny stat för generalstabens fast anställda personal, öka anslaget till generalstabens fast anställda personal, nu 341,385 kronor, med 9,155 kronor till 350,540 kronor.

Artilleristaben.

[7.]

8:o) Kungl. Maj:t har i punkt 7 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till ny stat för artilleristaben, öka anslaget till artilleristaben, nu 16,200 kronor, med 5,555 kronor till 21,755 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet att hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 13 och 14.

Jämlikt planerna för övergången till den nya härordningen skall den för artilleristabens chef avsedda majorsbeställningen tillkomma år 1916; och har Kungl. Maj:t nu föreslagit vissa därav föranledda ändringar i staten för artilleristaben.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som icke har något att häremot erinra, hemställer,

att riksdagen må med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 14 januari 1915 fogade förslag till ny stat för artilleristaben öka anslaget till artilleristaben, nu 16,200 kronor, med 5,555 kronor till 21,755 kronor.

9:o) I punkt 8 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till ny stat för kommandantsstaten, öka anslaget till kommandantsstaten, nu 70,033 kronor, med 3,375 kronor till 73,408 kronor.

Komman-
dantsstaten.

[8]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 14—16 av statsrådsprotokollet.

Enligt 1914 års härordningsbeslut skall under kommandantskapet å Karlsborg uppföras 1 bataljonsveterinär för Karlsborgs garnison och under kommandantskapet i Boden en beställning såsom regementsveterinär för Bodens garnison och fästningsveterinär vid kommandantskapet. Dessa båda beställningar, som enligt planerna för övergången till den nya härordningen böra tillkomma år 1916, hava uppförts i det nu framlagda förslaget till ny stat för kommandantsstaten. Å andra sidan hava i detta förslag uteslutits arvoden åt tre auditörer, enär i sammanhang med krigsdomstolarnas omorganisation avlöningsförmåner för auditörer upptagits under andra huvudtiteln.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har i sitt den 12 innevarande februari avgivna utlåtande angående regleringen av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, punkt 16, beträffande ett av Kungl. Maj:t framlagt förslag angående den civila personalens vid regements- och stationskrigsrätterna organisation och avlöning, tillstyrkt förslaget i vad det avsåg överflyttande av auditörernas avlöningar till sistnämnda huvudtitel. Denna punkt har visserligen blivit av kamrarna till utskottet återförvisad, men återremissen synes emellertid icke avse frågan om avförandet av berörda avlöningar från fjärde huvudtiteln. Vid sådant förhållande och då utskottet icke har något att erinra mot den framställning, varom nu är fråga, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över lantförsvärenden den 14 januari 1915 fogade förslag till ny stat för kommandantsstaten, öka anslaget till kommandantsstaten, nu 70,033 kronor, med 3,375 kronor till 73,408 kronor.

Undervisningsverken.

Krigshög-
skolor.
[9.]

10:o) I punkt 9 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till ny stat för artilleri- och ingenjörhögskolan, öka reservationsanslaget till krigshögskolor, nu 107,280 kronor, med 5,855 kronor till 113,135 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 16—18 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

I enlighet med 1914 års härordningsbeslut och de därmed sammanhängande övergångsplanerna har chefen för artilleri- och ingenjörhögskolan i det nu framlagda förslaget till stat för högskolan uppförts med avlöningsförmåner såsom major.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över lantförsvärenden den 14 januari 1915 fogade förslag till ny stat för artilleri- och ingenjörhögskolan, öka reservationsanslaget till krigshögskolor, nu 107,280 kronor, med 5,855 kronor till 113,135 kronor.

Ridskolan.
[10.]

11:o) Kungl. Maj:t har i punkt 10 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till ny stat för ridskolan, öka reservationsanslaget till ridskolan, nu 46,250 kronor, med 500 kronor till 46,750 kronor.

I fråga om departementschefens i ämnet lämnade utredning får utskottet hänvisa till sid. 18—21 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Fodermarsken vid ridskolan å Strömsholm åtnjuter för närvarande, förutom fritt husrum jämte vedbrand, en kontant årslön av 900 kronor. Med den begärda anslagsökningen avses att bereda denne i stället för

den kontanta årslönen, ett årligt arvode å 1,100 kronor jämte två avlöningstillägg om 150 kronor vardera, det ena efter fem och det andra efter tio års väl vitsordad tjänstgöring.

Häremot har utskottet icke något att erinra.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över lantförsvärsärenden den 14 januari 1915 fogade förslag till ny stat för ridskolan, öka reservationsanslaget till ridskolan, nu 46,250 kronor, med 500 kronor till 46,750 kronor.

12:o) Under punkt 11 av fjärde huvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att öka reservationsanslaget till skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, nu 60,000 kronor, med 2,250 kronor till 62,250 kronor.

Skjutskolan
för
infanteriet
och
kavalleriet.

Departementschefens i ärendet lämnade utredning återfinnes å sid. 21—27 av statsrådsprotokollet.

[11.]

Med den i förevarande punkt begärda anslagsökningen avses att bereda officerare och underofficerare, som tjänstgöra vid till skjutskolan beordrad övningstrupp, tillfällig avlöning (dagtraktamente) under kommanderingen — en förmån, som ansetts befogad, då huvudsakliga ändamålet med sådan kommandering är, icke övningstruppens egen utbildning, utan beredande av utbildning åt de till skjutskolan kommenderade eleverna.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, hemställer,

att riksdagen må öka reservationsanslaget till skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, nu 60,000 kronor, med 2,250 kronor till 62,250 kronor.

13:o). Kungl. Maj:t har under punkt 12 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att för anordnande av vissa extra kurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet å extra stat för år 1916 anvisa ett anslag av 22,100 kronor.

Anordnande
av vissa extra
kurser vid
skjutskolan
för
infanteriet
och
kavalleriet.

Departementschefens framställning i ärendet förekommer å sid. 27—32 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Enligt vad departementschefen omnämnt, hava de kurser, som skolat anordnas vid skjutskolan under sommaren 1915, blivit omlagda så, att i stället för dessa anordnats en utbildningskurs för kulsprute-tjänst hösten 1914 och därefter en andra dylik kurs. De vanliga kurserna under år 1915 hava sålunda blivit inställda och har med anledning därav avsetts att under år 1916 utöver de ordinarie utbildningskurserna anordna en extra dylik kurs. Kostnaden härför har beräknats till 21,000 kronor, vartill kommer gottgörelse till lärarna för den ökade arbetsbörda, som den extra kursens anordnande kommer att medföra, med 1,100 kronor. För ändamålet erfordras sålunda sammanlagt 22,100 kronor.

Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *anordnande av vissa extra kurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet* å extra stat för år 1916 anvisa ett anslag av 22,100 kronor.

Volontär-
skolor.

[13.]

14:o) I punkt 13 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att öka förslagsanslaget till volontärskolor, nu 130,000 kronor, med 70,000 kronor till 200,000 kronor. Beträffande departementschefens i ämnet lämnade utredning får utskottet hänvisa till sid. 32—34 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Den begärda ökningen av detta anslag är motiverad därav, att de i samband med den nya härordningen beslutade högre underofficersskolorna äro avsedda att taga sin början med utbildningsåret 1915—1916. Enligt vad departementschefen anført, föreligger visserligen icke för närvarande något utarbetat förslag till bestämmelser rörande den närmare organisationen av ifrågavarande skolor, men då sådana bestämmelser mycket väl kunde hinna att under årets lopp utarbetas och fastställas, mötte enligt departementschefens mening ur denna synpunkt icke något hinder för att låta skolorna taga sin början å den i härordningspropositionen angivna tidpunkten.

Utskottet anser sig böra tillstyrka den av Kungl. Maj:t begärda anslagsökningen och därvid uttala den förväntan, att upplysningar i avseende å de nya skolornas organisation samt kostnadsberäkningarna för desamma ett följande år komma att för riksdagen framläggas.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må öka förslagsanslaget till volontärskolor, nu 130,000 kronor, med 70,000 kronor till 200,000 kronor.

Avlöning, rekrytering (truppförbanden), arvoden m. m.

15:o) Kungl. Maj:t har under punkt 14 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen *dels* att, med godkännande av de vid statsrådsprotokollet fogade förslagen till nya stater, öka förslagsanslaget till avlöning och rekrytering m. m., nu 18,010,512 kronor, med, i jämt krontal, 291,482 kronor till 18,301,994 kronor,

Avlöning och
rekrytering
m. m.
[14.]

dels ock medgiva, att, därest under år 1915 vakans i bataljonsläkarbeställning kommer att inträffa vid något eller några av Livregementets grenadjärer, Första livgrenadjärregementet, Jönköpings och Hälsinge regementen, Södra skånska infanteriregementet, Positionsartilleriregementet, Svea trängkår eller Skånska trängkåren, beställningen icke tillsättes, utan den nya organisationen tillämpas vid dessa truppförband;

att, därest under år 1916 vakans i regementsläkarbeställning kommer att inträffa vid något av ovan uppräknade truppförband, beställningen tillsättes med avlöning för nye tjänstinnehavaren enligt ny stat, därest den nya organisationen kan genomföras, men eljest efter den gamla staten, till dess genom en av bataljonsläkarnas (vid Positionsartilleriregementet bataljonsläkarens) avgång den nya organisationen kan tillämpas vid detta truppförband; samt

att för genomförandet av fältläkarkårens nya organisation, i vad den avser de ordinarie läkarna vid andra truppförband än dem, där läkarbeställningarna redan blivit i staterna uppförda enligt förenämnda organisation, må användas i första hand de löner och dagavlöningar, som finnas uppförda i staterna för läkarbeställningarna vid de truppförband, där sagda beställningar ännu äro uppförda enligt äldre organisation och där vid vakans den nya organisationen får genomföras i överensstämmelse med förut angivna grunder, samt än vidare de medel, som i truppförbandsstaterna uppförts för andra beställningar, men på grund av vakanser i dessa icke komma till användning för desamma.

Beträffande departementschefens utredning i detta ärende får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 34—54.

De i denna punkt föreslagna ändringarna i staterna för truppförbanden överensstämma med de av Kungl. Maj:t fastställda övergångsplanerna till den nya härordningen.

Utskottets
yttrande.

Vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har utskottet endast i nedan anmärkta hänseenden funnit föranleda särskilt yttrande från utskottets sida.

Enligt övergångsplanerna skola av de 30 nya majorsbeställningarna vid infanteriet, som enligt 1914 års härordningsbeslut skola inrättas, tillkomma 1 år 1915, 15 år 1916 och 14 år 1917.

Utskottet har icke velat motsätta sig, att på sätt Kungl. Maj:t avsett, 15 nya majorsbeställningar tillkomma år 1916, men anser, att de återstående 14 nya majorsbeställningarna böra för vinnande av jämnare befördringsmöjligheter fördelas med 5 på år 1917, 5 på år 1918 och 4 på år 1919 och att i stället antalet nytillkomna kaptensbeställningar av 1 klass böra ökas från 2 till 11 år 1917 samt för åren 1918 och 1919 minskas till 10 vardera året.

Beträffande kavalleriet utvisa ifrågavarande övergångsplaner, att Norrbottens kavallerikår skall uppsättas på en gång år 1919, därvid erforderlig personal beräknas kunna överföras från Skånska husar- och dragonregementena.

Utskottet har i anledning härav ansett sig böra uttala önskvärheten av, att anställning inom manskapsgraden vid sistnämnda regementen ordnas så, att vid uppsättande av Norrbottens kavallerikår det icke kommer att kvarstå övertalig personal inom samma grad vid Skånska husar- och dragonregementena.

Vad utskottet nu uttalat i fråga om uppsättande av Norrbottens kavallerikår äger sin tillämpning även å den blivande överflyttningen av ett batteri från Vendes artilleriregemente till Norrlands artilleriregemente.

Vid de framlagda staterna för truppförbanden har fogats en anmärkning av följande lydelse: »Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer utgå för dessa i stat anvisade avlöningsförmåner». Då utskottet anser det under vissa förhållanden kunna vara till fördel, att ifrågavarande avlöningsförmåner kunna disponeras jämväl för underbefäl av lägre grad än den vakanta beställningen, vill utskottet föreslå, att anmärkningen erhåller följande lydelse: »Vid vakanser i underbefäls eller beställningsmäns volontärnummer må under tiden till motsvarande antal menige volontärer eller till underbefäl av lägre grad än den vakanta beställningen utgå för dessa i stat anvisade avlöningsförmåner».

Beträffande arméns musik anhöll riksdagen i sin skrivelse den 14 september 1914 i fråga om ordnandet av rikets försvarsväsende, att

Kungl. Maj:t måtte låta utarbeta och, om möjligt, för 1915 års riksdag framlägga förslag till sådan omorganisation av arméns musik, att kostnaderna för densamma komme att uppgå till högst två tredjedelar av statsverkets nuvarande utgifter för densamma. I avvaktan på den proposition rörande armémusikens organisation, som lär komma att avlåtas under riksdagens lopp, har i de förslag till stater för år 1916, som nu framlagts för riksdagen, musikpersonalen upptagits på enahanda sätt som uti innevarande års stater.

Av skäl, varom ovan i punkt 9) nämnts, hava de för auditörer upptagna arvodena uteslutits ur de framlagda förslagen till stater för truppförbanden.

Kungl. Maj:ts förslag i fråga om övergången under år 1916 till fältläkarkårens nya organisation överensstämmer i tillämpliga delar med de för övergången under år 1915 givna bestämmelserna, med undantag därav att, enär enligt 1914 års härordningsbeslut en bataljonsläkarbeställning skall inrättas vid Vaxholms grenadjärregemente, detta truppförband undantagits från deras antal, där indragning av bataljonsläkare skall äga rum.

Kungl. Maj:ts beräkning över samtliga utgifter från anslaget till avlöning och rekrytering m. m. för år 1916 slutar å ett belopp av 18,801,993 kronor 64 öre. Då emellertid avsevärda besparingar å manskapsavlöningen till följd av vakanser med säkerhet kunna påräknas, har Kungl. Maj:t ansett, att ifrågavarande anslag, som genom beslut av 1914 års senare riksdag omlagts från fast anslag till förslagsanslag, utan någon som helst risk för dess överskridande kan nedsättas med 500,000 kronor till 18,301,993 kronor 64 öre.

På grund av vad sålunda anförts och då utskottet i övrigt icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna de vid statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 14 januari 1915 fogade förslagen till nya stater för truppförband av infanteriet, kavalleriet och artilleriet, för militärbefälet på Gottland, för överstelöjtnanter och majorer vid de sex fördelningskavalleriregementena, för artilleriets fabriker och tygstater, för fortifikationen, för ingenjörkårerna och fälttelegrafkåren, för officerare och underofficerare med vederlikar vid trängen samt för trängkårerna

dock med iakttagande av den ovan omförmälda ändringen av en under staterna förekommande anmärkning;

b) öka förslagsanslaget till avlöning och rekrytering m. m., nu 18,010,512 kronor, med, i jämnt krontal, 291,482 kronor till 18,301,994 kronor; samt

c) medgiva,

att, därest under år 1916 vakans i bataljonsläkarbeställning kommer att inträffa vid något eller några av Livregementets grenadjärer, Första livgrenadjärregementet, Jönköpings och Hälsinge regementen, Södra skånska infanteriregementet, Positionsartilleriregementet, Svea trängkår eller Skånska trängkåren, beställningen icke tillsättes, utan den nya organisationen tillämpas vid dessa truppförband;

att, därest under år 1916 vakans i regementsläkarbeställning kommer att inträffa vid något av ovan uppräknade truppförband, beställningen tillsättes med avlöning för nye tjänsteinnehavaren enligt ny stat, därest den nya organisationen kan genomföras, men eljest efter den gamla staten, till dess genom en av bataljonsläkarnas (vid Positionsartilleriregementet bataljonsläkarens) avgång den nya organisationen kan tillämpas vid detta truppförband; samt

att för genomförandet av fältläkarkårens nya organisation, i vad den avser de ordinarie läkarna vid andra truppförband än dem, där läkarbeställningarna redan blivit i staterna uppförda enligt förenämnda organisation, må användas i första hand de löner och dagavlöningar, som finnas uppförda i staterna för läkarbeställningarna vid de truppförband, där sagda beställningar ännu äro uppförda enligt äldre organisation och där vid vakans den nya organisationen får genomföras i överensstämmelse med förut angivna grunder, samt än vidare de medel, som i truppförbandsstaterna uppförts för andra beställningar, men på grund av vakanser i dessa icke komma till användning för desamma.

16:o). Under punkt 15 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att minska förslagsanslaget till anställnings- och avskedspremier, nu 382,000 kronor, med 14,800 kronor till 367,200 kronor.

Anställnings-
och avskeds-
premier.
[15.]

Departementschefens yttrande i ämnet förekommer å sid. 55 av statsrådsprotokollet.

Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t i denna punkt föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen må minska förslagsanslaget till anställnings- och avskedspremier, nu 382,000 kronor, med 14,800 kronor till 367,200 kronor.

17:o) Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t i punkt 16 av denna huvudtitel föreslagit och under hänvisning till departementschefens yttrande å sid. 55 och 56 av åberopade statsrådsprotokollet, får utskottet hemställa,

att riksdagen må minska förslagsanslaget till ökad avlöning för de till tjänsteåldern äldsta bataljonsläkarna och bataljonsveterinärerna, nu 64,165 kronor, med 6,882 kronor till 57,283 kronor.

Ökad avlöning
för de till
tjänsteåldern
äldsta batal-
jonsläkarna
och bataljons-
veterinärerna.
[16.]

18:o) Kungl. Maj:t har under punkt 17 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att öka förslagsanslaget till avlöning till extra bataljonsläkare, nu 48,000 kronor, med 12,000 kronor till 60,000 kronor.

Avlöning till
extra batal-
jonsläkare.
[17.]

I fråga om departementschefens i ämnet lämnade redogörelse får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet sid. 57 och 58.

Enligt 1911 års riksdags beslut om fältläkarekårens omorganisation skulle fältläkarstipendiatinstitutionen småningom avvecklas och till ersättning av stipendiaterna efter hand anställas högst 44 extra bataljonsläkare. Enligt särskilda beslut av riksdagen hava för vart och ett av åren 1912—1915 inrättats 6 nya extra bataljonsläkarbeställningar. Med Kungl. Maj:ts förslag avses nu att jämväl för år 1916 inrätta 6 nya sådana beställningar, varigenom de extra bataljonsläkarnas antal skulle komma att uppgå till 30.

Utskottets
yttrande.

Häremot har utskottet intet att erinra. Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må öka förslagsanslaget till avlöning till extra bataljonsläkare, nu 48,000 kronor, med 12,000 kronor till 60,000 kronor.

Extra löne-
tillägg för
en del
betjante.

[18.]

19:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 18 av denna huvudtitel föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 14 januari 1915 angivna grunder, av *extra lönetillägg* för innevarande år åt vissa betjante, som åtnjuta avlöning från fjärde huvudtitelns medel, å extra stat för år 1916 såsom förslagsanslag anvisa ett belopp av 205 kronor.

Ersättning åt
vissa lön-
tagare i följd
av arméns
omorganisa-
tion.

[19.]

20:o) Kungl. Maj:t har under punkt 19 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att minska förslagsanslaget till ersättning åt vissa löntagare i följd av arméns omorganisation, nu högst 8,538, med 5,954 kronor till högst 2,584 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 59 och 60 av åberopade statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

På grund av avgång bland befattningshavare, som åtnjutit ersättning från detta anslag, föranledes en minskning av detsamma med 2,234 kronor. Återstoden, 3,720 kronor, av den av Kungl. Maj:t angivna anslagsminskningen motsvarar den ersättning, som för närvarande utgår till auditörer å äldre lönestat, men som, därest Kungl. Maj:ts under punkt 9 här ovan omförmälda förslag angående avlöning åt den civila personalen vid regementskrigsrätterna av riksdagen bifalles, icke vidare skulle bliva behöfvlig.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må minska förslagsanslaget till ersättning åt vissa löntagare i följd av arméns omorganisation, nu högst 8,538 kronor, med 5,954 kronor till högst 2,584 kronor.

21:o) Kungl. Maj:t har i punkt 20 föreslagit riksdagen att, med godkännande av vid statsrådsprotokollet fogat förslag till stater för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat, i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppföra ett nytt ordinarie anslag å 85,724 kronor benämnt »arméns reservstater, förslagsanslag».

Arméns
reservstater.
[20.]

Beträffande departementschefens utredning i detta ämne tillåter sig utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet sid. 60—64.

Enligt de i 1914 års härordningsbeslut intagna allmänna grunder för uppsättande av reservstater vid armén skall dessas första uppsättande taga sin början med år 1916; och har Kungl. Maj:t nu framlagt förslag till stater för sistnämnda år. Kostnadsberäkningen för arméns reservstater år 1916 slutar å ett belopp av 105,724 kronor, men då icke samtliga beställningar kunnat beräknas bliva besatta redan från och med årets början, har nämnda belopp ansetts kunna nedsättas med i runt tal 20,000 kronor till 85,724 kronor.

Utskottets
yttrande.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med godkännande av vid statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 14 januari 1915 fogat förslag till stater för officerare och underofficerare å reservstat vid armén samt för fältläkarkårens reservstat, i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppföra ett nytt ordinarie anslag å 85,724 kronor benämnt »arméns reservstater, förslagsanslag».

22:o) I anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 21 av denna huvudtitel framställda förslag, får utskottet hemställa,

Dagavlönings-
tillägg åt in-
delt manskap

[21.]

att riksdagen må för utbetalande av *tillägg till dagavlöning åt indelt manskap* med 2 kronor till korporal vicekorporal och menig beställningsman samt 2 kronor 10 öre till annan menig för tjänstgöring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar å extra stat för år 1916 anvisa ett förslagsanslag av 154,000 kronor.

Hyra, 23:o) Under punkt 22 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att minska reservationsanslaget till hyra, expenser m. m. vid truppförbanden, nu 122,200 kronor, med 500 kronor till 121,700 kronor.
[22.]

Då utskottet icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, får utskottet under åberopande av vad statsrådsprotokollet å sid. 67 i ärendet innehåller, hemställa,

att riksdagen må minska reservationsanslaget till hyra, expenser m. m. vid truppförbanden, nu 122,200 kronor, med 500 kronor till 121,700 kronor.

Landstormen. 24:o) Kungl. Maj:t har i punkt 23 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att öka reservationsanslaget till landstormen, nu 204,225 kronor, med 60,945 kronor till 265,170 kronor.
[23.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet härmed skolat för riksdagen anmäla.

De värn- 25:o) Kungl. Maj:t har under punkt 24 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att öka förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning m. m., nu 3,799,453 kronor, med 2,212,859 kronor till 6,012,312 kronor.
[24.]

Departementschefens utredning i fråga om detta anslag förekommer å sid. 80--82 av åberopade statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande. Den av Kungl. Maj:t föreslagna ökningen av detta anslag faller på utgiftsposterna färdkostnader, penningbidrag, penningtillskott och understöd åt vissa värnpliktigas familjer.

Penningbidragen till de värnpliktiga skola, enligt beslut av 1914 års senare riksdag, i och med att den nya värnpliktslagens bestämmelser rörande tjänstgöringstiden träda i tillämpning, utgå under tjänstgöring i linjen med 50 öre om dagen och under reservtruppvövning och landstormsövning med 1 krona om dagen. Kungl. Maj:t har nu upptagit dessa penningbidrag till ett belopp av 4,822,869 kronor 50 öre emot 2,787,418 kronor i anslagsberäkningen för år 1915. Den beräkning av de värnpliktigas tjänstgöringsdagar under år 1916, som ligger till grund för nyssnämnda uträkning, har skett med tillämpning av i 1914 års härordningsproposition angivna grunder.

Utskottet, som icke funnit något att erinra emot den av Kungl. Maj:t framlagda beräkningen av förevarande anslag, hemställer,

att riksdagen må öka förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning m. m., nu 3,799,453 kronor, med 2,212,859 kronor till 6,012,312 kronor.

26:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t i punkt 25 av denna huvudtitel föreslagit får utskottet hemställa,

Ersättning för
rustning och
rotering.

[25.]

att riksdagen må minska ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 650,000 kronor, med 65,000 kronor till 585,000 kronor.

27:o) I punkt 26 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till ny stat för intendenturkåren, öka anslaget till intendenturkåren, nu 698,348 kronor, med i jämnt krontal 10,320 kronor till 708,668 kronor,

Intendentur-
kåren.

[26.]

dels godkänna vissa i statsrådsprotokollet angivna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten för vaktmästaren vid generalintendentens expedition upptagna avlöningsförmåner,

dels ock förklara, att en var, som med eller efter 1916 års ingång tillträder vaktmästarbefattningen vid generalintendentens expedition, skall vara pliktig underkasta sig berörda villkor och bestämmelser.

Departementschefens utredning rörande denna framställning återfinnes å sid. 83—88 av statsrådsprotokollet.

De ändringar i staten för intendenturkåren, som Kungl. Maj:t nu föreslagit, stå i överensstämmelse med de av Kungl. Maj:t fastställda planerna för övergången till den nya härordningen. För den nya vaktmästaren har föreslagits enahanda avlöningsförmåner samt villkor och bestämmelser för avlöningens åtnjutande, som fastställts för vaktmästarna vid generalstaben och artilleristaben samt krigshögskolan och artilleri- och ingenjörhögskolan.

Utskottets
yttrande.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må,

a) med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över lantförvarsärenden den 14 januari 1915 fogade förslag till ny stat för intendenturkåren, öka anslaget till intendenturkåren, nu 698,348 kronor, med i jämnt krontal 10,320 kronor till 708,668 kronor.

b) godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten för vaktmästaren vid generalintendentens expedition upptagna avlöningsförmåner, nämligen:

att vaktmästaren skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som kan föranledas av möjligen inträdande förändring av arbetssättet inom expeditionen eller eljest i allmänhet varda stadgad, samt i sådant hänseende vara pliktig att, med bibehållande av den avlöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål;

att med vaktmästarbefattningen icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med befattningen ej heller må förenas anställning hos verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försett eller blivit såsom aktiebolag registrerat, eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande anställning eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen såsom vaktmästare vid expeditionen, generalintendenten finner anställningen eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att vaktmästaren må årligen, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålen behöriga gång, åtnjuta semester under 15 dagar;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, vaktmästaren verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att därest vaktmästaren av sjukdom hindras att sin befattning förrätta, han äger uppbära hela lönen

jämte ortstillägget, men om han undfår ledighet för svag hälsas vårdande eller enskilda angelägenheter eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, han kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest provas skäligt;

att avlöning ej må utgå till vaktmästaren för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunnat styrka giltigt förfall;

att där vaktmästaren varder avstängd från tjänstgöring eller i hädte tagen, den del av hans avlöning, som icke provas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida det ej befinnes skäligt låta honom uppbära något därav;

att därest förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av vaktmästarebefattning är i staten medgiven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter 5 år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt tjänsten, och för andra förhöjningen om sådan äger rum, efter ytterligare 5 år på samma villkor, under iakttagande, vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivitt uppnådd;

att vid beräkning av tidpunkten för inträdande av avlöningsförhöjning genom ålderstillägg icke må föras vaktmästaren till last den tid, han åtnjutit semester;

att likväl vaktmästare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må samma förhöjning tillträda;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskeds-

tagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägget må utgå till månadens slut; samt

att i fråga om skyldighet att från tjänsten avgå ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla, vad i sådant avseende är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av beställning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat;

c) förklara, att en var, som med eller efter 1916 års ingång tillträder vaktmästarbefattningen vid generalintendentens expedition, skall vara pliktig underkasta sig berörda villkor och bestämmelser.

Ålderstillägg.

[27.]

28:o) Kungl. Maj:t har i punkt 27 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att öka förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 94,500 kronor, med 7,650 kronor till 102,150 kronor.

Departementschefens yttrande i detta ärende återfinnes å sid. 89 av statsrådsprotokollet.

I fråga om detta anslag har såsom i punkt 5 härövan omförmålts, herr *E. A. Nilson* i motion nr 4 i andra kammaren i samband med sitt förslag om uppförande av nya befattningshavare å arméförvaltningens stat hemställt om en ökning av 2,000 kronor.

Under erinran att utskottet i nämnda punkt avstyrkt ifrågavarande motion, får utskottet nu i anledning av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må öka förslagsanslaget till ålderstillägg, nu 94,500 kronor, med 7,650 kronor till 102,150 kronor.

Mötesbidrag
åt vissa
officerare och
underofficerare
med
vederlikar.

[28.]

29:o) I punkt 28 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för tilldelande av mötesbidrag åt vissa officerare och underofficerare med vederlikar enligt i kungl. brevet den 28 september 1914 angivna grunder å extra stat för år 1916 anvisa ett förslagsanslag av 130,988 kronor.

Till åberopade statsrådsprotokollet har departementschefen i detta ärende anfört följande:

»Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkten 21 i statsverkspropositionen den 14 januari 1914 och punkten 26 i statsverkspropositionen den 14 maj s. å.) har riksdagen för tilldelande av mötesbidrag åt vissa officerare och underofficerare med vederlikar å extra stat för år 1915 anvisat ett förslagsanslag av 130,988 kronor.

Beträffande användningen av detta anslag har Kungl. Maj:t genom brev den 28 september 1914 förordnat, att till de gifta officerare och underofficerare med vederlikar vid Första och Andra livgrenadjärregementena, Västgöta, Södermanlands, Kronobergs och Kalmar regementen samt Norra och Södra skånska infanteriregementena, vilka icke äga sitt stadigvarande hemvist vid eller i omedelbar närhet till vederbörligt regementes mötesplats, skall under år 1915 för varje dag, de äro beordrade att för deltagande i beväringsskrytskola eller repetitionsövning tjänstgöra å mötesplatsen, utgå mötesbidrag med följande belopp, nämligen: till överste, överstelöjtnant, major och kapten med vederlikar 2 kronor, samt till löjtnant, underlöjtnant, fanjunkare och sergeant med vederlikar 1 krona 50 öre. Med gift skall likställas den, som varit gift och fortfarande har minderåriga barn hos sig. I fråga om åtnjutande och utbetalande av ifrågavarande mötesbidrag skall i tillämpliga delar gälla, vad i reglementet för arméns avlöning under fred stadgas rörande åtnjutande och utbetalande av dagavlöning.

Arméförvaltningen har nu anmält, att enligt meddelande från arméns kasernbyggnadsnämnd icke något av förenämnda åtta infanteriregementen torde komma att under år 1916 få disponera nytt kasern-etablissemang. Vid sådant förhållande och då beväringsskrytskolor och repetitionsövningar komme att förläggas till mötesplatserna under ungefär lika lång tid som under år 1915, borde mötesbidrag även under förstnämnda år beredas vederbörlig personal; och har arméförvaltningen i anslutning härtill hemställt, att för ändamålet måtte anvisas enahanda belopp som för år 1915, eller 130,988 kronor.

Avsikten med ifrågavarande mötesbidrag är att för officerare och underofficerare med vederlikar vid de icke kasernerade infanteriregementena i någon mån underlätta bärandet av de olägenheter, varmed tjänstgöringen å regementets vanliga övningsplats är förenad. Då nu, enligt vad arméförvaltningen upplyst, någon förändring i nämnda personals tjänstgöringsförhållanden icke är att påräkna under år 1916, torde mötesbidrag enligt ovan omförmälda grunder böra till densamma utgå jämväl under nämnda år.»

I en inom andra kammaren väckt, till utskottets behandling remitterad motion (nr 100) har herr J. Jönsson å Revinge hemställt,

dels att riksdagen må vidtaga den ändring i beslutet om mötesbidrag åt gifta officerare och underofficerare av år 1914 att orden *invid, eller i omedelbar närhet intill, mötesplats utgår*;

dels ock att detta beslut får retroaktiv verkan för år 1915 och att sålunda de av bestämmelsen berörda erhålla mötesbidrag, i likhet med sina i övrigt likställda kamrater, jämväl för detta år.

Till stöd för sin framställning har motionären anfört följande:

»I syfte att bereda ersättning för de extra omkostnader för befälet, vid de infanteriregementen vars kaserner icke äro färdiga, den delade förläggningen medför, beviljade 1914 års senaste lagtima riksdag ett anslag å 130,988 kronor att utgå under tjänstgöring å mötesplats med 2 kronor pr dag åt överste, överstelöjtnant, major och kapten, samt 1 krona 50 öre pr dag åt löjtnant, fanjunkare och sergeant. Endast gifta officerare och underofficerare komma i åtnjutande av detta bidrag och har man beräknat dessa vara $\frac{2}{3}$ av samtliga.

Bestämmelsen att den, som har sitt stadigvarande hemvist *invid, eller i omedelbar närhet, av mötesplats* icke är berättigad till detta mötesbidrag leder emellertid till en uppenbar orättvisa, som snarast möjligt bör rättas. För den som under försakelser och svårigheter byggt bostad åt sig och sin familj *invid* sitt regementes mötesplats, medför den nya vinterrekrytskolan tjänstgöring under lång tid i den stad där regementet är officiellt förlagt, och där provisorisk förläggning anordnats, och härför åtnjuter den vid lägerplatsen bosatte ingen extra hyresersättning. När regementet på våren ryckt ut till mötesplatsen erhålla de i staden boende officerarne och underofficerarne en extra avlöning, under det att den i föregående punkt nämnde, som förut fått dragas med de olägenheter för vilka kamraterna nu uppbära ersättning, ej erhåller ett öre.

I regeln är det dessutom de ekonomiskt svagare, vilka ej ansett sig ha råd att bo i stad, som drabbas av denna orättvisa.

I statsrådsprotokollet av den 14 januari 1914, till vars utredning, i den till senaste lagtima riksdagen samma år avlämnade propositionen hänvisas, beräknas att $\frac{2}{3}$ av samtliga officerare och underofficerare äro gifta och utgående härifrån förutnämnda 130,988 kronor såsom erforderliga för täckande av denna stats utgift. Något undantag för *invid mötesplats* boende tycks ej vara gjort i dessa beräkningar och

skulle sålunda anslaget räcka även om man ströke bestämmelsen *invid mötesplats boende*. I varje fall är dessas antal så ringa att ökningen av anslaget blir synnerligen obetydlig.»

Emot vad Kungl. Maj:t i ämnet föreslagit har utskottet intet att erinra.

Utskottets
yttrande.

Vidkommande ovannämnda motion anser utskottet i likhet med motionären, att även de officerare och underofficerare med vederlikar, som hava sitt hemvist vid regementets mötesplats få vidkännas ekonomiska olägenheter av att tjänstgöringen vid regementet är delad på skilda orter.

Utskottet finner det därför vara befogat, att sådana officerare och underofficerare med vederlikar få komma i åtnjutande av ett liknande bidrag för den tid de äro beordrade att för deltagande i bevärningsrekrytskola eller repetitionsövning tjänstgöra å regementets förläggningsort. Dock gäller detta naturligen endast dem, som äro gifta eller som varit gifta och fortfarande hava minderåriga barn hos sig. Att denna förmån skulle beviljas redan för år 1915 finner sig utskottet däremot icke kunna tillstyrka.

Då kostnaderna för utbetalande av dylikt bidrag icke bliva särdeles stora, torde de lämpligen kunna utgå från det av Kungl. Maj:t för mötesbidrag begärda förslagsanslaget.

På grund av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) för tilldelande av *mötesbidrag åt vissa officerare och underofficerare med vederlikar* enligt i kungl. brevet den 28 september 1914 angivna grunder å extra stat för år 1916 anvisa ett förslagsanslag av 130,988 kronor.

b) i anledning av herr Jönssons i Revinge motion nr 100 medgiva, att enahanda bidrag må från nyssberörda anslag utgå till vissa officerare och underofficerare med vederlikar, som äga sitt stadigvarande hemvist vid eller i omedelbar närhet till regementets mötesplats för den tid de äro beordrade att för deltagande i bevärningsrekrytskola eller repetitionsövning tjänstgöra å regementets å annan plats belägna förläggningsort.

Provisoriskt
avlönings-
tillägg till
officerare och
under-
officerare med
vederlikar vid
till Boden för
lagda trupp-
förband och
formationer.

[29.]

30:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom i punkt 29 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet hemställa,

att riksdagen må i likhet med vad för innevarande år ägt rum för beredande av ett *provisoriskt avlöningstillägg åt officerare och underofficerare med vederlikar vid till Boden förlagda truppförband och formationer* enligt i kungl. brevet den 28 september 1914 angivna grunder å extra stat för år 1916 anvisa ett förslagsanslag av 60,000 kronor.

Intendenturen m. m.

Arméns
mathållning.

[30.]

31:o) Under punkt 30 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att öka förslagsanslaget till arméns mathållning nu 7,681,971 kronor, med i jämnt krontal 1,151,914 kronor till 8,833,885 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 92—94 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Den lämnade utredningen giver vid handen, att ifrågavarande anslag, beräknat efter hittills följda grunder till 60 öre per tjänstgöringsdag komme att utgöra 8,533,885 kronor.

Då det emellertid icke vore möjligt, att för närvarande fullt överskåda alla på anslagsberäkningen inverkande förhållanden och då det vore av vikt att såvitt möjligt förebygga förslagsanslags överskridande, har departementschefen ansett försiktigheten bjuda att, i likhet med vad som skedde för år 1913, öka anslaget med ytterligare 300,000 kronor, vadan det sålunda av Kungl. Maj:t upptagits till 8,833,885 kronor.

Då utskottet icke haft något att häremot erinra, får utskottet hemställa,

att riksdagen må öka förslagsanslaget till arméns mathållning, nu 7,681,971 kronor, med i jämnt krontal 1,151,914 kronor till 8,833,885 kronor.

Furagering av
arméns hästar.

[31.]

32:o) Kungl. Maj:t har i punkt 31 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att öka förslagsanslaget till furagering av arméns hästar, nu 3,774,221 kronor med 114,155 kronor till 3,888,376 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 95 och 96 av statsrådsprotokollet.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen yttra sig, vilket härmed skolat för riksdagen anmälas.

33:o) I punkt 32 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att öka reservationsanslaget till arméns munderingsutrustning, nu 4,447,205 kronor, med i jämnt krontal 477,717 kronor till 4,924,922 kronor.

Arméns
munderings-
utrustning.
[32.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen yttra sig, vilket utskottet härmed skolat för riksdagen anmäla.

34:o) Vidare har Kungl. Maj:t i punkt 33 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att öka reservationsanslaget till arméns diverse intendenturbehov, nu 768,197 kronor, med i jämnt krontal 85,191 kronor till 853,388 kronor.

Arméns
diverse
intendentur-
behov.
[33.]

Departementschefens utredning i ämnet återfinnes å sid. 97 och 98 av statsrådsprotokollet.

Anslaget har uträknats med ledning av den hittills tillämpade beräkningsgrunden för detsamma.
Utskottet hemställer,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må öka reservationsanslaget till arméns diverse intendenturbehov, nu 768,197 kronor, med i jämnt krontal 85,191 kronor till 853,388 kronor.

35:o) I punkt 34 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att öka reservationsanslaget till arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten, nu 1,919,874 kronor, med i jämnt krontal 177,587 kronor till 2,097,461 kronor.

Arméns
kasernutred-
ning samt
ved, ljus och
vatten.

Beträffande utredningen i ämnet hänvisas till sid. 98 och 99 av statsrådsprotokollet.

[34.]

Jämväl detta anslag har uträknats enligt samma grunder som hittills; och hemställer utskottet,

att riksdagen må öka reservationsanslaget till arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten, nu 1,919,874 kronor, med i jämnt krontal 177,587 kronor till 2,097,461 kronor.

Fortifikationsbehov.

Arméns byggnader, mötesfält och kommendant-skapsutgifter samt fortifikationens övningar och materiel.

[35.]

Utskottets yttrande.

36:o) Kungl. Maj:t har i punkt 35 av fjärde huvudtiteln föreslagit riksdagen att öka reservationsanslaget till arméns byggnader, mötesfält och kommendant-skapsutgifter samt fortifikationens övningar och materiel, nu 1,443,590 kronor, med 334,750 kronor till 1,778,340 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 103—113 i statsrådsprotokollet.

Jämlikt de för riksdagen framlagda beräkningarna och den av Kungl. Maj:t fastställda staten för anslaget för år 1915 är detta fördelat sålunda:

<i>Tit. I.</i>	Lantförsvarets under arméförvaltningens fortifikationsdepartements vård och uppsikt ställda fastigheter	kronor 1,100,000: —
<i>Tit. II.</i>	Kommendant-skapsutgifter	» 99,240: —
<i>Tit. III.</i>	Fortifikationens övningar	» 143,750: —
<i>Tit. IV.</i>	Fortifikationens materiel	» 100,600: —
Summa kronor 1,443,590: —		

Den av Kungl. Maj:t begärda ökningen av detta anslag sönderfaller i följande poster:

under *Tit. I.*:

Årliga utgifter för nyttillkomna byggnader	kronor 66,000: —
Större reparationer och medel ställda till fortifikationsdepartementets disposition	» 101,000: —
Ökning med anledning av avlöningsanslagets omläggning till förslagsanslag	» 150,000: —
Transport kronor 317,000: —	

Transport kronor 317,000: —

under Tit. III:

Ökning i anledning av övergången till den nya härordningen	»	14,750: —
Stabskurs för underofficerare	»	1,500: —

under Tit. IV:

Ökning i anledning av övergången till den nya härordningen	kronor	1,500: —
--	--------	----------

Summa ökning kronor 334,750: —

Vad beträffar den beräknade utgiftsökningen av 150,000 kronor i anledning av omläggningen av anslaget till avlöning och rekrytering m. m. från fast anslag till förslagsanslag har departementschefen framhållit, att genom en sådan omläggning huvudtitelns allmänna besparingar efter utgången av år 1915 komme att högst väsentligt nedgå. Det vore därför nödvändigt, att under det ordinarie byggnadsanslaget beräkna medel för vissa utgifter för byggnadsändamål, som hittills plägat utgå från dessa besparingar. Av den i ärendet lämnade utredningen framgår, att de byggnadskostnader, som bestritts av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar, under sistförflutna 10 år uppgått till i medeltal 355,800 kronor årligen. Härav vore i medeltal minst 150,000 kronor att betrakta såsom regelbundet återkommande utgifter och borde därför ordinarie byggnadsanslaget av nu ifrågavarande anledning ökas med sistnämnda belopp.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t ifråga om detta anslag föreslagit, hemställer,

att riksdagen må öka reservationsanslaget till arméns byggnader, mötesfält och kommandantskapsutgifter samt fortifikationens övningar och materiel, nu 1,443,590 kronor, med 334,750 kronor till 1,778,340 kronor.

37:o) I punkt 36 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att utav det av 1906 års riksdag till *uppförande av kasern-etablissemang för femton infanteriregementen* beviljade anslaget, 21,744,000 kronor, å extra stat för år 1916 anvisa återstoden, 1,744,000 kronor.

Kasern-
byggnader.
[36.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva yttrande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen anmäla.

Uppförande
av intenden-
turförråd för
vissa trupp-
förband m. m.

[37.]

38:o) I anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må, av det för *uppförande av intendenturförråd för vissa truppförband m. m.* beviljade anslaget, 406,000 kronor, å extra stat för år 1916 anvisa återstoden 125,000 kronor.

Fullbordande
av befäst-
ningsarbetena
vid Boden.

[38.]

39:o) Kungl. Maj:t har under punkt 38 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att utav det för fullbordande av fästningsarbetena vid Boden beviljade anslaget, 7,134,500 kronor, å extra stat för år 1916 anvisa 33,500 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 128—130 av åberopade statsrådsprotokollet.

Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit hemställer utskottet,

att riksdagen må utav det för *fullbordande av befästningsarbetena vid Boden* beviljade anslaget, 7,134,500 kronor, å extra stat för år 1916 anvisa 33,500 kronor.

Anläggning av
en elektrisk
kraftstation
i Boden m. m.

[39.]

40:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i punkt 39 av denna huvudtitel gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må av det för *anläggning av en elektrisk kraftstation i Boden m. m.* beviljade anslaget, 216,000 kronor, å extra stat för år 1916 anvisa återstoden 99,000 kronor.

Nybyggnads-
arbeten för
vissa träng-
kårens träng-
förråd.

[40.]

41:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 40 av denna huvudtitel därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att riksdagen må av det för *nybyggnadsarbeten för vissa trängkårens trängförråd* beviljade anslaget, 153,000 kronor, å extra stat för år 1916 anvisa återstoden 78,000 kronor.

Övningar.

42:o) Under punkt 41 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att öka reservationsanslaget till arméns fält- och fälttjänstövningar, nu 500,000 kronor, med 100,000 kronor till 600,000 kronor.

Arméns fält-
och fälttjänst-
övningar.

[41.]

Departementschefens yttrande i ärendet återfinnes å sid. 131 av åberopade statsrådsprotokollet.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t föreslagit, hemställer,

att riksdagen må öka reservationsanslaget till arméns fält- och fälttjänstövningar, nu 500,000 kronor, med 100,000 kronor till 600,000 kronor.

43:o) Kungl. Maj:t har under punkt 42 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppföra ett nytt ordinarie anslag å 320,000 kronor benämnt »vinterövningar, reservationsanalag».

Vinter-
övningar.

[42.]

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till sid. 132 av statsrådsprotokollet.

Utskottet får med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må i riksstaten under fjärde huvudtiteln uppföra ett nytt ordinarie anslag å 320,000 kronor benämnt »vinterövningar, reservationsanalag».

Det frivilliga skytteväsendets befrämjande.

44:o) Kungl. Maj:t har i punkt 43 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att till det frivilliga skytteväsendets befrämjande å extra stat för år 1916 anvisa ett anslag av 1,125,000 kronor samt medgiva, att av detta anslag ett belopp av 512,000 kronor, motsvarande ammunitionsbidraget, ställes till förfogande av arméförvaltningens artilleridepartementet för anskaffning av mobiliseringsammunition, mot det att departementet till skytteförbundens överstyrelse utlämnar 12,800,000 skarpladdade patroner m 94.

Det frivilliga
skytte-
väsendets
befrämjande.

[43.]

Beträffande utredningen i denna fråga får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 132—148.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts framställning grundar sig å följande beräkning av anslagsbehovet för år 1916:

till skytteförbundens överstyrelse	kronor	64,800: —
» skytteförbunden.....	»	147,800: —
» skytteföreningarna:		
årsunderstöd å 2 kronor		
till 160,000 skyttar, för-		
slagsvis.....	kronor	320,000: —
ammunitionsbidrag till		
160,000 skyttar, förslags-		
vis.....	»	512,000: —
bidrag till nybildade		
skytteföreningar för an-		
skaffande av målskjutnings-		
materiel	»	3,000: —
	kronor	835,000: —
till en riksskyttetävling i Göteborg, ordnande av		
skjutbanor och andra utgifter för det fri-		
villiga skytteväsendet.....	»	77,400: —
Summa kronor		1,125,000: —

Då ifrågavarande anslag för år 1915 utgår med ett belopp av 1,080,000 kronor, innebär Kungl. Maj:ts förslag en ökning av anslaget med 45,000 kronor.

Huvudsakligen beror denna ökning därpå, att beräkningen av anslagsberättigade skyttar höjts från 148,000 till 160,000, vilket föranleder ökning av årsunderstöden och årsbidragen till skyttar med tillhopa 62,400 kronor.

Till denna ökning å	kronor	62,400: —
kommer för höjande av den nuvarande sekreterarens		
hos skytteförbundens överstyrelse arvode från		
5,400 kronor till 6,000 kronor	»	600: —
samt för anordnande av kurser för utbildning av in-		
struktörer för skytteföreningarna	»	15,000: —
tillhopa kronor		78,000: —

Å andra sidan har för riksskyttetävling, ordnande av skjutbanor och andra utgifter för det frivilliga skytteväsendet upptagits ett belopp, som understiger motsvarande utgiftspost för år 1915 med kronor 33,000: —

Sålunda ökning kronor 45,000: —

Mot Kungl. Maj:ts beräkning av antalet anslagsberättigade skyttar för år 1916 och den härå grundade utgiftsberäkningen har utskottet icke haft något att anmärka. Till följd av den år från år ökade anslutningen till det frivilliga skytteväsendet och de på grund härav stegrade kraven på statens understöd, synes det utskottet emellertid böra tagas under övervägande, huruvida icke statsunderstödet till skytteföreningarna skulle kunna utgå med ett lägre belopp för mycket unga skyttar för bedrivande av kammarskjutningsövningar och med det vanliga beloppet för övriga skyttar för bedrivande av skjutning med skarp ammunition.

Den av Kungl. Maj:t äskade anslagshöjningen av 600 kronor till skytteförbundens överstyrelse, i ändamål att bereda överstyrelsens sekreterare ett ålderstillägg å nämnda belopp, anser sig utskottet böra tillstyrka på så sätt, att nuvarande tjänsteinnehavaren må tillerkännas ett personligt tilläggsarvode å 600 kronor.

Då Kungl. Maj:ts framställning i övrigt icke föranlett någon erinran från utskottets sida, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *det frivilliga skytteväsendets befrämjande* å extra stat för år 1916 anvisa ett anslag av 1,125,000 kronor samt medgiva, att av detta anslag ett belopp av 512,000 kronor, motsvarande ammunitionsbidraget, ställes till förfogande av arméförvaltningens artilleridepartement för anskaffning av mobiliseringsammunition, mot det att departementet till skytteförbundens överstyrelse utlämnar 12,800,000 skarpladdade patroner m/94.

45:o) Kungl. Maj:t har under punkt 44 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att för anordnande av vinterrekrytskolor vid vissa icke kasernerade infanteriregementen å extra stat för år 1916 anvisa ett förslagsanslag av 240,000 kronor.

Departementschefens yttrande beträffande detta anslag återfinnes å sid. 149 av stadsrådsprotokollet.

Anordnande
av vinter-
rekrytskolor
vid vissa icke
kasernerade
infanteri-
regementen.

[44.]

Utskottets
yttrande.

Förevarande anslag är uträknat med användande av samma beräkningsgrunder, som tillämpats vid bestämmandet av beloppet av 1915 års anslag för samma ändamål; och får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *anordnande av vinterrekryt-skolor vid vissa icke kasernerade infanteriregementen* å extra stat för år 1916 anvisa ett förslagsanslag av 240,000 kronor.

Sjukvård.

Garnisons-
sjukhusen i
Stockholm,
å Karlsborg
och i Boden.

46:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

[45.]

att riksdagen må

a) i riksstaten för år 1916 upptaga reservationsanslaget till garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karlsborg och i Boden med oförändrat belopp 112,200 kronor,

b) medgiva, att reservationer å anslaget må under åren 1916 och 1917 på i kungl. brevet den 10 juni 1910 angivet sätt användas till upphjälpande av underläkarnas vid garnisonssjukhuset i Stockholm löneförhållanden.

Arméns
sjuk- och
veterinärvård
samt
hovbeslag
m. m.

47:o) I punkt 46 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att öka reservationsanslaget till arméns sjuk- och veterinärvård samt hovbeslag m. m., nu 383,690 kronor, med, i jämnt krontal 32,652 kronor till 416,342 kronor.

[46.]

Vid anslagets beräknande har hittills följda grunder tillämpats; och hemställer utskottet,

att riksdagen må öka reservationsanslaget till arméns sjuk- och veterinärvård samt hovbeslag m. m., nu 383,690 kronor, med i jämnt krontal 32,652 kronor till 416,342 kronor.

Befrämjande
av det
frivilliga
sjukvårds-
väsendet
i krig.

48:o) På grund av vad Kungl. Maj:t i punkt 47 av denna huvudtitel föreslagit, får utskottet hemställa,

[47.]

att riksdagen må i likhet med vad för innevarande år ägt rum till *befrämjande av det frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* å extra stat för år 1916 anvisa ett anslag av 10,000 kronor.

Stipendier.

49:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 14 januari 1915 fogade förslag till ny stat, minska anslaget till stipendier för fältläkarkåren och veterinärstaten, nu 29,100 kronor, med 2,700 kronor till 26,400 kronor.

Stipendier
för fältläkar-
kåren och
veterinär-
staten.

[48.]

Remontering och hästlega.

50:o) I punkt 49 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till ny stat för remonteringsstyrelsen, öka reservationsanslaget till remontering m. m. nu 764,975 kronor med 115,094 kronor till 880,069 kronor.

Remontering
m. m.

[49.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet härmed skolat för riksdagen anmäla.

51:o) Kungl. Maj:t har under punkt 50 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att öka reservationsanslaget till lega av hästar för truppförbandens övningar, nu 727,295 kronor, med 155,035 kronor till 882,330 kronor.

Lega av
hästar för
truppförban-
dens övningar.

[50.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet härmed skolat för riksdagen anmäla.

Diverse.

52:o) Under punkt 51 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till täckande av vissa förskott å extra stat för år 1916 anvisa, i jämnt krontal, ett anslag av 209,712 kronor.

Ersättning för
förskott.

[51.]

Under hänvisning till vad departementschefen till statsrådsprotokollet å sid. 169—171 i detta ärende meddelat, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *täckande av vissa förskott* å extra stat för år 1916 anvisa, i jämnt krontal, ett anslag av 209,712 kronor.

Extra utgifter. 53:o) Kungl. Maj:t har i punkt 52 av denna huvudtitel föreslagit
[52.] riksdagen att öka reservationsanslaget till extra utgifter, nu 80,000 kronor, med 520,000 kronor till 600,000 kronor.

Departementschefens yttrande i detta ärende förekommer å sid. 172—174 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Av den i statsrådsprotokollet lämnade utredningen framgår, att den begärda ökningen av detta anslag är en följd av den av riksdagen beslutade omläggningen av anslaget till avlöning och rekrytering m. m. från bestämt anslag till förslagsanslag och den därav föranledda minskningen av de allmänna besparingarna under fjärde huvudtiteln.

Då utskottet icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i denna punkt föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen må öka reservationsanslaget till extra utgifter, nu 80,000 kronor, med 520,000 kronor till 600,000 kronor.

Åtgärder för
civilanställ-
ning.

[53.]

54:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts i punkt 53 av denna huvudtitel framställda förslag och under hänvisning till departementschefens yttrande å sid. 174—176 av statsrådsprotokollet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *åtgärder för civilanställning* å extra stat för år 1916 anvisa ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

General-
stabens över-
siktskarta
över Sverige.

[54.]

55:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 54 av denna huvudtitel gjorda framställning och med hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 176—178 i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *fortsättande av arbetena för utgivande av generalstabens översiktskarta över Sverige i skalan 1:400,000* å extra stat för år 1916 anvisa ett anslag av 20,000 kronor.

56:o) Beträffande de i nu gällande riksstat under fjärde huvudtiteln upptagna ordinarie anslag, som icke här ovan blivit särskilt omnämnda, har någon förändring icke ifrågasatts; och får utskottet hemställa, Övriga ordinarie anslag.

att samtliga de ordinarie anslag under fjärde huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för år 1916 upptagas till oförändrade belopp.

Stockholm den 19 februari 1915.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från Första kammaren: herrar C. J. G. Swartz, S. H. Kvarnzelius, O. Jonsson, O. M. Strömberg, H. H. K. Ericson, C. G. Ekman, A. C. Lindblad, C. M. H. Ekelund, J. Nilsson, A. Pers, I. E. G. Svensson och F. Berglund samt

från Andra kammaren: herrar A. Ekman, F. W. Thorsson, H. Andersson i Skivarp, C. Persson i Stallerhult, G. Odqvist, E. A. Nilson i Örebro, N. A. Nilsson i Kabbarp, A. Wiklund, J. Ström, K. O. Strid, J. A. Ingvarson och A. V. Sävström.

Reservation

vid punkt 44:o (angående det frivilliga skytteväsendets befrämjande):
av herrar A. C. Lindblad, F. W. Thorsson, N. A. Nilsson i Kabbarp, K. O. Strid, J. A. Ingvarson och A. V. Sävström, vilka ansett att utskottet bort hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må av riksdagen bifallas.

Tabell över anslagen under riksstatens fjärde huvudtitel.

Lantförsvarsdepartementet.

1915 års riksstat anslår:

Förslag till blivande riksstat:

Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Departementet.											
		17,000		Departementschefen				17,000			
		61,450		Departementet. Nuvarande belopp	61,450	—					
				ökas med	9,700	—				71,150	
				Extra föredragande inom departementet m. m.							10,000
				Provisorisk lönerreglering för departementet, förslagsanslag							8,120
		13,054		Skrivmaterialier och expenser, ved m. m. för departementet med dess kommandoexpedition, förslagsanslag				13,054			
		7,000		Tryckningskostnader för departementet med dess kommandoexpedition, förslagsanslag				7,000			
		98,504		Säger för departementet				108,204		18,120	
Arméförvaltningen.											
		275,490		Arméförvaltningen				275,490			
		30,900		Skrivmaterialier, expenser och bränsle m. m. för arméförvaltningen, reservationsanslag				30,900			
		306,390		Säger för arméförvaltningen				306,390			
Generalitetet, staberna m. m.											
		171,150		Generalitetsstaten. Nuvarande belopp	171,150	—					
				ökas med	22,870	—				194,020	

1915 års riksstat anslår:				Förslag till blivande rikstat:							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Generalstaben:											
341,385	—			Fast anställd personal. Nuvarande belopp	341,385: —						
				ökas med	9,155: —	350,540	—				
78,175	—	419,560	—	Stabens övningar, expenser m. m., <i>reservationsanslag</i>				428,715	—		
		16,200	—	Artilleristaben. Nuvarande belopp	16,200: —						
				ökas med	5,555: —			21,755	—		
		70,033	—	Kommendantsstaten. Nuvarande belopp ..	70,033: —						
				ökas med	3,375: —			73,408	—		
		676,943	—	Säger för generalitetet, staberna m. m.				717,898	—		
				Undervisningsverken.							
107,280	—			Krigshögskolor, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp	107,280: —						
				ökas med	5,855: —			113,135	—		
46,250	—			Ridskolan, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp	46,250: —						
				ökas med	500: —			46,750	—		
60,000	—			Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp	60,000: —						
				ökas med	2,250: —			62,250	—		
				Anordnande av vissa extra kurser vid skjutskolan för infanteriet och kavalleriet						22,100	—
27,000	—			Artilleriskjutskolor, <i>reservationsanslag</i>				27,000	—		
137,210	—			Krigsskolan, <i>reservationsanslag</i>				137,210	—		
130,000	—			Volontärskolor, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	130,000: —						
				ökas med	70,000: —			200,000	—		
6,350	—			Militärläkarens undervisning, <i>reservationsanslag</i>				6,350	—		
514,090	—			Säger för undervisningsverken				592,695	—	22,100	—

1915 års riksstat anslår:

Förslag till blivande riksstat:

Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Avlöning, rekrytering (trupp- förbanden), arvoden m. m.											
18,010,512	—	Avlöning och rekrytering m. m., <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	18,010,512: —					18,301,994	—		
		ökas med	291,482: —								
382,000	—	Anställnings- och avskedspremier, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	382,000: —					367,200	—		
		minskas med	14,800: —								
64,165	—	Ökad avlöning för de till tjänståldern äldsta ba- taljonsläkarna och bataljonsveterinärerna, <i>förslags- anslag</i> . Nuvarande belopp	64,165: —					57,283	—		
		minskas med	6,882: —								
48,000	—	Avlöning till extra bataljonsläkare, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	48,000: —					60,000	—		
		ökas med	12,000: —								
		Extra lönetillägg för år 1915 åt en del betjänte, <i>förslagsanslag</i>								205	—
8,538	—	Ersättning åt vissa löntagare i följd av arméns omorganisation, <i>förslagsanslag</i> , högst. Nuvarande belopp	8,538: —					2,584	—		
		minskas med	5,954: —					85,724	—		
		Arméns reservstater, <i>förslagsanslag</i>						120,000	—		
120,000	—	Arméns personal över stat, <i>förslagsanslag</i>								154,000	—
		Till dagavlöningstillägg åt indelt manskap, <i>förslags- anslag</i>									
122,200	—	Hyra, expenser m. m. vid truppförbanden, <i>reserva- tionsanslag</i> . Nuvarande belopp	122,200: —					121,700	—		
		minskas med	500: —								
204,225	—	Landstormen, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande be- lopp	204,225: —					265,170	—		
		ökas med	¹⁾ 60,945: —								
3,799,453	—	De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redo- visning m. m., <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande be- lopp	3,799,453: —					6,012,312	—		
		ökas med	2,212,859: —								

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslagen ökning, varöfver utskottet framdeles kommer att avgiva särskilt utlåtande.

1915 års riksstat anslar:				Förslag till blivande riksstat:								
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag			Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
		650,000	—	Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp 650,000: — <i>minskas</i> med 65,000: —					585,000	—		
		698,348	—	Intendenturkåren. Nuvarande belopp 698,348: — <i>ökas</i> med 10,320: —					708,668	—		
		94,500	—	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp 94,500: — <i>ökas</i> med 7,650: —					102,150	—		
				Mötesbidrag åt vissa officerare och underofficerare med vederlikar, <i>förslagsanslag</i>							130,988	—
				Provisoriskt avlöningstillägg åt officerare och underofficerare med vederlikar vid till Boden förlagda truppförband och formationer, <i>förslagsanslag</i>							60,000	—
		24,201,941	—	Säger för avlöning, rekrytering (truppförbanden), arvoden m. m.					26,789,785	—	845,193	—
				Intendenturen m. m.								
		7,681,971	—	Arméns mathållning, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp 7,681,971: — <i>ökas</i> med 1,151,914: —					8,833,885	—		
		3,774,221	—	Furagering av arméns hästar, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp 3,774,221: — <i>ökas</i> med ¹⁾ 114,155: —					3,888,376	—		
		4,447,205	—	Arméns munderingsutrustning, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 4,447,205: — <i>ökas</i> med ¹⁾ 477,717: —					4,924,922	—		
		768,197	—	Arméns diverse intendenturbehov, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 768,197: — <i>ökas</i> med 85,191: —					853,388	—		
		1,919,874	—	Arméns kasernutredning samt ved, ljus och vatten, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 1,919,874: — <i>ökas</i> med 177,587: —					2,097,461	—		
		18,591,468	—	Säger för intendenturen m. m.					20,598,032	—		

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslagen ökning, varöfver utskottet framdeles kommer att avgiva särskilt utlåtande.

Förslag till blivande riksstat:

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver utskottet framdeles kommer att afgiva särskilt utlåtande.

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver utskottet framdeles kommer att afgiva särskilt utlåtande.

1915 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:									
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag			Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		
Kronor	ö.	Kronor	ö.		Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	
				Övningar.									
		500,000	—	Arméns fält- och fälttjänstövningar, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp	500,000: —					600,000	—		
				ökas med	100,000: —					320,000	—		
				Vinterövningar, <i>reservationsanslag</i>									
				Till det frivilliga skytteväsendets befrämjande								1,125,000	—
				Till anordnande av vintorrekrutskolor vid vissa icke kasernerade infanteriregementen, <i>förslagsanslag</i>								240,000	—
		500,000	—	Säger för övningar						920,000	—	1,365,000	—
				Sjukvård.									
		112,200	—	Garnisonssjukhusen i Stockholm, å Karlsberg och i Boden, <i>reservationsanslag</i>						112,200	—		
		383,690	—	Arméns sjuk- och veterinärvård samt hovbeslag m.m., <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 383,690: —									
				ökas med	32,652: —					416,342	—		
				Till befrämjande av det frivilliga sjukvårdsväsendet i krig								10,000	—
		495,890	—	Säger för sjukvård						528,542	—	10,000	—
				Stipendier.									
		7,000	—	Resestipendier åt artilleri- och ingenjörofficerare, <i>reservationsanslag</i>						7,000	—		
		15,000	—	Resestipendier åt officerare och intendenturtjänstemän, <i>reservationsanslag</i>						15,000	—		
		29,100	—	Stipendier för fältläkarkåren och veterinärstaten. Nuvarande belopp	29,100: —								
				minskas med	2,700: —					26,400	—		
		2,000	—	Resestipendier åt militärläkare, <i>reservationsanslag</i>						2,000	—		
		53,100	—	Säger för stipendier						50,400	—		

1915 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
				Remontering och hästlega.							
		764,975	—	Remontering m. m., <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 764,975: —							
				ökas med ¹⁾ 115,094: —						880,069	—
		727,295	—	Lega av hästar för truppförbandens övningar, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 727,295: —							
				ökas med ¹⁾ 155,035: —						882,330	—
		1,492,270	—	Säger för remontering och hästlega						1,762,399	—
				Diverse.							
				Till täckande av vissa förskott.....						209,712	
		18,000	—	Understöd åt föreningar och till skrifter utgivande, <i>reservationsanslag</i>						18,000	—
		80,000	—	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 80,000: —							
				ökas med 520,000: —						600,000	—
				Åtgärder för civilanställning, <i>förslagsanslag</i>						20,000	
				Generalstabens översiktskarta över Sverige						20,000	
		98,000	—	Säger för diverse						618,000	—
		52,497,793	—	Summa						58,796,292	—
										4,089,625	—

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslagen ökning, varöfver utskottet framdeles kommer att avgiva särskilt utlåtande.